

T.C.
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
BALIKESİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No : 26.09.2018-44
Karar Tarihi ve No : 26.09.2018-648

10.19/59
Toplantı Yeri
BALIKESİR

-1-

Balıkesir İli, Altıeylül İlçesi, Gümüşçeşme Mahallesi, 425 ada, 1 parselde kayıtlı, mülkiyeti Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığına ait, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli Balıkesir Gar Binası ve Müştemilatlarının bitişik parseli olan, tescilli 7612 ada, 2 ve 3 parselde bulunan TCDD Lokomotif Depo Müdürlüğü binasının kapı ve pencerelerine demir parmaklık yapılması istemi ve TCDD Lokomotif Depo Müdürlüğü, Kargir Yazıhane Binası, TCDD Depo Müdürlüğü, Yanık Yağ Deposu, Kargir Ambar binalarının yıkım istemlerinin değerlendirilmesine ilişkin; Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü, TCDD 3. Bölge Müdürlüğünün, 03.02.2017 tarih ve E.55352 sayılı yazısı ve ekleri, Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü, TCDD 3. Bölge Müdürlüğünün 18.09.2018 tarih ve E.343751 sayılı yazısı ve ekleri ile Balıkesir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan Müdürlük evrakına 25.09.2018 tarih ve E.448910 sayı ile kayıtlı rapor okundu, ekleri ve işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Balıkesir İli, Altıeylül İlçesi, Gümüşçeşme Mahallesi, 425 ada, 1 parsel, 7612 ada, 2 ve 3 nolu parselde kayıtlı, mülkiyeti Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığına ait, GEEAYK' nun 19.06.1981 tarih ve 12854 sayılı kararı ile gar binası ve müştemilatları olarak tescil edilen, GEEAYK' nun 14.03.1986 tarih ve 2134 sayılı kararı ile Balıkesir gar binası ve müştemilatının tescillerinin devamı uygun görülen, Çanakkale Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu 'nun 05.05.2006 tarih ve 2107 sayılı kararı ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı yapı olarak tanımlanan, Balıkesir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge kurulunun 09.05.2018 tarih ve 378 sayılı kararı ile 425 ada, 1 parselde bulunan; Vagon Onarım Atölyesi, Gözetleme Kulesi, TCDD Kısım Hekimliği Binası, Mescit, Vagon Servis Şefliği, Yolcu Hizmetleri Müdürlüğü, Bakım Onarım Müdürlüğü, Nöbetçi Vagon Teknisyenliği, EYS Kontrolörlük Binası, Depo ve Askeri Gözetleme Kulesi, Hangarın ve 8042 ada, 3 parselde kayıtlı Lojmanın II. grup taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edildiği ve Gar kompleksi içerisinde 7612 ada, 2 ve 3 parsel üzerinde yer alan, TCDD Lokomotif Depo Müdürlüğü, Kargir Yazıhane Binası ve TCDD Depo Müdürlüğü yapılarının yapım tarihçeleri ve kullanım niteliklerine ilişkin bilgi ve belgelerin Kurulumuza iletdikten sonra değerlendirilebileceği ve aynı karar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devir istemi uygun bulunan, Balıkesir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 30.05.2018 tarih ve 452 sayılı kararı ile Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığına satışı uygun bulunan; Gar Kompleksi içinde yer alan tescilli 7612 ada, 2 parselde bulunan Eski Depo Müdürlüğü ile 7612 ada, 3 parselde bulunan Lojman binasının 2863 sayılı yasanın 6. Maddesi kapsamında kalan özellikleri taşıması nedeni ile aynı yasanın 7. Maddesi gereği taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesine, hazırlanan tescil fişlerinin onanmasına; Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999/660 tarih sayılı ilke kararı doğrultusunda koruma gruplarının II. grup yapı olarak belirlenmesine; belirlenen koruma grubunun tapuya işlenerek tescil edilen yapıların İmar planında gösterilmesine;

T.C.
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
BALIKESİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No : 26.09.2018-44
Karar Tarihi ve No : 26.09.2018-648

10.19/59
Toplantı Yeri
BALIKESİR

-2-

7612 ada, 2 parselde bulunan TCDD Lokomotif Depo Müdürlüğü binası içerisinde yer alan sanayi mirasına ait makine ve teçhizatın ilgili Müze Müdürlüğüne envanterinin çıkarılmasına yönelik çalışma yapılmasına; envanter çalışması sonucunun Kurulumuza iletilmesine; 7612 ada, 2 parselde bulunan müstemilat binası, yanık yağ deposu ile 3 parselde bulunan 2 adet ambar binasının ise 2863 sayılı yasanın 6. Maddesi kapsamında kalan özellikleri taşımadığından yıkım istemlerinin ilgili Belediyesince değerlendirilmesine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	A N I T	ENVANTER NO: 10.19/59 - 9				
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO :				
İLİ: BALIKESİR	İLÇESİ: ALTIEYLÜL	MAHALLE - KÖY - MEVKİ: GUMUŞÇEŞME MAHALLESİ	KORUMA DERECESİ	ANITSAL 1 2 3 ÇEVRESEL 1 2 3 ÇEVREYE AYKIRI 1 2 3				
ADRES Gümüştçeşme Mahallesi,	KADASTRO: PAFTA: ADA: 7612 PARSEL: 2							
ADI: ESKİ DEPO MÜDÜRLÜĞÜ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: 1910-1912 TARİHLERİ ARASI					
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFİYE: --					
GENEL TANIM: Osmanlı Devletinde 1850'li yıllarda ilk demiryolu inşasının başlamasının ardından, Anadolu'da yapımına başlanan birçok demiryolu hattından biri olan Balıkesir İstasyon binası ve müstemilatları Bandırma-Soma demiryolu hattının bir parçası olarak 20 yy başında Fransızlar tarafından 1910-1912 yılları arasında yapılmıştır. Bandırma-soma hattı Bandırma-Susurluk-Balıkesir-Soma-Manisa'dan geçmektedir. Bu hattının uzunluğu yaklaşık 190 km'dir. Bandırma-Soma demiryolu projesi Soma'ya kadar uzatılan İzmir-Kasaba demiryolunun parçası niteliğinde bir ılısık hattı idi. Fransızlar Bandırma-Soma demiryolunu imtiyazını almış, 1910 yılında başladığı inşaatı iki buçuk yılda, zamanından önce tanımlamayı başararak, 1912 yılının ekim ayında işletmeye açmışlardır. Balıkesir İli gar sahası içinde bulunan yapılar Fransızların Anadolu'da Ege bölgesinde yaptıkları diğer istasyon binaları ile benzerlik gösteren tip projedir. Bu yapılar yığma tekniğe taş malzeme ile inşa edilmişlerdir. İçten ve dıştan sıvalıdır. İstasyon binaları 2 katlı, müstemilatlar birer katlı olup ahşap beşik çatılar ile örtülmüştür. Bu mekanların bazılarında çatı altında ahşap tavan kaplamaları bulunur. Yapıların pencere ve kapıları genel olarak basık kemerli, taş söveli ve ahşap doğramalıdır. Binaların köşelerinde blok taşların girintili çıkıntılı yerleştirilmesi ile yapılar güçlendirilmiştir. İstasyon sahasındaki haşgar yapısı ise 2 kat yüksekliğinde tek mekandır. İbeşik çatısını içten ahşap makashi çatı sistemi taşınmaktadır.								
KORUMA DURUMU	AX TAŞIYICI YAPI	AX DIŞ YAPI	AX ÜST YAPI	AX SÜSLEME	AX RUTUBET	A	YOK	X
	B	B	B	B	B	B	B	B
	C	C	C	C	C	C	C	C
				ELEMANLARI			İZİ VAR	ÖNEMLİ
VAZİYET PLANI								
FOTOĞRAF								
BUGÜNKÜ SAHİBİ: BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ								
BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Mal sahibi ve Belediyesi								
YAPILAN ONARIMLAR: Bilinmeyen tarihlerde güney cephesindeki merdivenin eklenmesi ve zemin kattaki pencere açıklıklarının kapatılmasıdır.								
AYRINTILI TANITIM: Balıkesir Gar Binası ve Müstemilatının bulunduğu alanda yer alan taşınmaz kuzeydoğu güneybatı doğrultulu dikdörtgen planlı, iki katlı, kargir olarak inşa edilmiştir. Örtü sistemi kırma beşik çatılı, marsilya tipi kiremitle kaplı, geniş saçaklıdır. Çevresindeki taşınmazlarla aynı dönemleri işaret etmektedir. Güney cephesinde silme ile kat ayırımı sağlanmıştır. Betonarme, demir korkuluklu birinci kata çıkan merdiveni bulunmaktadır. Zemin katında bulunan taş söveli dikdörtgen pencereleri sonradan bilinmeyen dönemde tuğla üzeri sıva ile kapatılmıştır. Birinci katında ise dört adet dikdörtgen formlu, ahşap doğramalı pencereleri bulunmaktadır. Kuzey cephesinde zenin katta dikdörtgen formlu, taş söveli kapı açıklığı tuğla üzeri sıva ile kapatılmıştır. Kapının her iki yanında da taş söveli dikdörtgen formlu, tuğla üzeri sıva ile bilinmeyen tarihte kapatılan pencere açıklıkları bulunmaktadır. Birinci kat yüksekliğinde silme altına duvardan destekli, sundurma eklenmiştir. Doğu cephesinde de diğer cephelerde olduğu gibi zemin katta bulunan taş söveli penceresi ile taş söveli dikdörtgen formlu kapı açıklığı tuğla üzeri sıva ile kapatılmıştır. Birinci katında ise dikdörtgen formlu, ahşap doğramalı iki adet penceresi yer almaktadır. Kullanılmamaktadır. Çok fazla onarım görmüştür.								
TEKNİK BİLGİLER								
Su Elektrik Isıtma Kanallı Zayıf								
ORJİNAL KULLANIM								
ESKİ DEPO MÜDÜRLÜĞÜ								
BUGÜNKÜ KULLANIMI								
KULLANILMIYOR								
ÖNERİLEN KULLANIMI								
HAZIRLAYANLAR .26 /09 /2018								
Ayşenur SÜRGEN-Sanat Tarihiçi								
Kemal NAYIR-Sanat Tarihiçi								
Kontrol Eden 26 /09 /2018								
Filiz GÜRBOĞA MÜDÜR								
ONAY :								
Balıkesir K.V.K.B.K. 'nın 26 /..09./2018... tarih ve 648 sayılı kararı ile tasdiğidir.								
YAYIN DİZİNİ:								
1-								
2-								
3-								
4-								
EKLER:								
RAPOR X								
FOTOĞRAF X								
RÖLÖVE PROJESİ								
RESTORASYON PROJESİ								
HARİTA X								
KROKİ								
KİTABE								
VAKFİYE								



T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Balıkesir Kültür Varlıklarını Koruma
Bölge Kurulu Müdürlüğü

BALIKESİR
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
BÖLGE KURULUNUN
26/09/2018 TARİH VE 648
SAYILI KARARİ EKİDİR.

Aygenür SÜRGEN
Sanat Uzmanı

ASLI GİBİDİR

Filiz GÜRBOĞA
Müdür

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.K.E		A N I T		ENVANTER NO: 10.19/59 - 11													
T Ü R K İ Y E		KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO :																	
İLİ:	İLÇESİ:	MAHALLE – KÖY - MEVKİ:		KORUMA		ANITSAL		1	2	3											
BALIKESİR	ALTIEYLÜL	GUMUŞÇEŞME MAHALLESİ		DERECESİ		ÇEVRESEL		1	2	3											
ADRES	KADASTRO:		PAFTA:		ADA: 7612		PARSEL: 3														
GümüŖçeŖme Mahallesi,																					
ADI:	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI:		1910-1912 TARİHLERİ ARASI															
LOJMAN BİNASI																					
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFİYE: --																	
GENEL TANIM: Osmanlı Devletinde 1850'li yıllarda ilk demiryolu inŖasının baŖlamasının ardından, Anadolu'da yapımına baŖlanan birçok demiryolu hattından biri olan Balıkesir istasyon binası ve müŖemilatları Bandırma-Soma demiryolu hattının bir parçası olarak 20 yy baŖında Fransızlar tarafından 1910-1912 yılları arasında yapılmıŖtır. Bandırma-soma hattı Bandırma-Susurluk-Balıkesir-Soma-ManiŖa'dan geçmektedir. Bu hattının uzunluğu yaklaşık 190 km'dir. Bandırma-Soma demiryolu projesi Soma'ya kadar uzatılan İzmir-Kasaba demiryolunun parçası niteliğinde bir altınak hattı idi. Fransızlar Bandırma-Soma demiryolunu imtiyazını almıŖ, 1910 yılında baŖladıđı inŖaatı iki buçuk yılda, zamanından önce tamamlamayı baŖararak, 1912 yılının ekim ayında iŖletmeye açmıŖlardır. Balıkesir ili gar sahası içinde bulunan yapılar Fransızların Anadoluda Ege bölgesinde yaptıkları diğer istasyon binaları ile benzerlik gösteren tip projedir. Bu yapılar yđma tekniikle taŖ malzeme ile inŖa edilmiŖlerdir. İçten ve dıŖtan sıvalıdırlar. İstasyon binaları 2 katlı, müŖemilatlar birer katlı olup aŖŖap beŖik çatılar ile örtüldürler. Bu mekanların bazılarında çatı altında aŖŖap tavan kaplamaları bulunur. Yapıların pencere ve kapıları genel olarak basık kemerli, taŖ söveli ve aŖŖap doğramalıdır. Binaların köşelerinde blok taŖların girintili çıkıntılı yerleŖtirilmesi ile yapılar güçlendirilmiŖtir. İstasyon sahasındaki hangar yapısı ise 2 kat yüksekliğinde tek mekandır. BeŖik çatısını içten aŖŖap makaslı çatı sistemi taŖımaktadır.																					
KORUMA DURUMU	AX	TAŖIYICI YAPI	AX	DIŖ YAPI	AX	ÜST YAPI	AX	SÜSLEME	AX	RUTUBET	A	YOK	X								
	B		B		B		B	ELEMANLARI	B		B	İZİ VAR									
	C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ									
VAZİYET PLANI					FOTOĞRAF																
BUGÜNKÜ SAHİBİ: BALIKESİR BÜYÜKŖEHİR BELEDİYESİ					BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŖ:																
YAPILAN ONARIMLAR: Pencereleri bilinmeyen tarihlerde tuğla üzeri siva ile örülmüŖtür.					Mal sahibi ve Belediyesi																
AYRINTILI TANITIM: Balıkesir Gar Binası ve MüŖemilatının bulunduğu alanda yer alan taŖınmaz kuzey güney yönlü dikdörtgen planlı, tuğla ve moloz taŖ malzeme ile yđma tekniikte, ana gar binası ve çevresindeki binalara benzer cephe özelliklerine göre inŖa edilmiŖtir. Örtü sistemi, kırma çatılı, marsilya tipi kiremitle kaplı, geniş aŖŖap saçaklıdır. Üzeri siva ve sarı boya ile dıŖ cephesi kaplanmıŖtır. Batı yönde dikdörtgen formlu, taŖ söveli kapı giriŖi bulunmaktadır. GiriŖ açıklığı bilinmeyen bir tarihte tuğla üzeri siva ile kapatılmıŖtır. Açıklığın her iki tarafında dikdörtgen formlu, taŖ söveli, sonradan kapatılmıŖ olan pencereleri bulunmaktadır. TaŖınmaz kullanılmadığı için kapatılmıŖ olabilir. Kuzey cephesinde de dikdörtgen formlu, taŖ söveli pencere açıklığı tuğla üzeri siva ile örülmüŖtür. TaŖınmaz çevresindeki yapılarla, cephe özelliği, mimari ve inŖa tekniği bakımından benzemekte olup tescil niteliği taŖımaktadır.					TEKNİK BİLGİLER <table border="1"> <tr> <td>Su</td> <td>Elektri</td> <td>Isıtma</td> <td>Kanallı</td> <td>zasyon</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>							Su	Elektri	Isıtma	Kanallı	zasyon					
Su	Elektri	Isıtma	Kanallı	zasyon																	
					ORİJİNAL KULLANIM																
					LOJMAN																
					BUGÜNKÜ KULLANIMI																
					KULLANILMIYOR																
					ÖNERİLEN KULLANIMI																
					HAZIRLAYANLAR .26 / 09 / 2018																
					AyŖenur SÜRGEN-Sanat Tarihçi																
					Kemal NAYIR-Sanat Tarihçi																
					Kontrol Eden: 26.09/2018																
					FİLİZ GÜRBOĞA																
					MÜDÜR																
					ONAY :																
					Balıkesir K. V. K. B. K. 'nın 26 ..09/2018... tarih ve 648 sayılı kararı ile tescillidir.																
YAYIN DİZİNİ:					EKLER:																
1-					RAPOR																
2-					FOTOĞRAF																
3-					RÖLÖVE PROJESİ																
4-					RESTORASYON PROJESİ																
					HARİTA																
					KROKİ																
					KİTABE																
					VAKFİYE																



T.C
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Balıkesir Kültür Varlıklarını Koruma
Bölge Kurulu Müdürlüğü

BALIKESİR
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
BÖLGE KURULUNUN
26.09.2018 TARİH VE 648
SAYILI KARARI EKİDİR.

Ayşenur SÜRGEN
Sanat Uzmanı

ASLI GİBİDİR

Filiz GURBOĞA
Müdür